

Inzicht

IN DE WERELD VAN VANDAAG

CHRISTINE LAGARDE (ECB)
'Het geld is er,
we moeten zorgen
dat het hier wordt
ingezet'

➔ Lees blz. 16

© ROULARTA MEDIA GROUP / GEMAAKT DOOR AI (MIDJOURNEY)

Artificiële intelligentie versterkt de fiscus

Steeds meer belastingdiensten gebruiken artificiële intelligentie (AI) om belastingontduikers op te sporen. "ChatGPT bevindt zich nog niet in het hart van de Belgische administratie", zegt Emmanuel Degrève,

belastingadviseur en oprichter van het accountantskantoor Deg & Partners. "Maar de modernisering is volop bezig. De administratie heeft haar communicatie volledig gedigitaliseerd. Het doel is het aantal mede-

werkers van de fiscus voortdurend te verminderen, terwijl de inkomsten toch op hetzelfde niveau blijven." Maar er is meer aan de hand. Het gebruik van data is de nieuwe hefboom van de belastingdienst geworden.

En dan rijst de vraag: zal de fiscus binnenkort alles weten over elke belastingbetaler en zijn vermogen dankzij een vermogenskadaster dat door AI wordt gecontroleerd? **t**

➔ Lees blz. 12

het kan mensen in de problemen brengen. “Digitale technologie wordt steeds vaker gebruikt om ‘risicodragende’ belastingplichtigen te identificeren”, waarschuwt Denis Emmanuel Philippe, een fiscaal jurist bij Bloom Law. Ook Edoardo Traversa, advocaat en professor fiscaal recht aan de UCLouvain, neemt die trend waar: “Intelligente software wordt gebruikt als aanzet voor de opstart van een procedure. Bovendien vertellen de autoriteiten het niet noodzakelijk aan de belastingbetaler wanneer ze AI gebruiken. Hij of zij weet niet of de machine of de belastingambtenaar het initiatief voor een audit heeft genomen. Die situatie moet transparanter worden. Het is des te gevaarlijker omdat de ambtenaren, die geen computerdeskundigen zijn, de tools niet altijd goed begrijpen.”

Emmanuel Degrève spreekt zelfs van een totaal ontmenselijke stoomwalsadministratie die tot elke prijs wil automatiseren, waarbij het initiatief van de controleur steeds meer wordt beperkt. “Informatieverzoeken en rechtzettingen worden steeds meer gestandaardiseerd, en dus steeds meer geautomatiseerd”, zegt hij. “Als je een verzoek om informatie ontvangt, is dat vaak een onderdeel van een bredere actie. De vragen staan al klaar. Het antwoord van de administratie is al bijna klaar, ongeacht de reactie van de belastingplichtige. Die situatie komt almaar vaker voor en wordt almaar zorgwekkender. Soms wordt het zelfs achter de schermen in de administratie aan de kaak gesteld. Het

meest recente voorbeeld zijn de verzoeken om informatie over auteursrechten. De vragenlijst is identiek voor alle belastingbetalers. Er wordt geen rekening gehouden met de omstandigheden van elk individueel geval. In werkelijkheid probeert de administratie alle stromen te controleren en te meten.”

Meer en meer gegevens

Om een volledig beeld te krijgen, wordt steeds meer nieuwe technologie gebruikt om een massa informatie almaar efficiënter te verwerken. “Onlangs werden verschillende van mijn klanten onderworpen aan een onaangekondigde controle”, zegt Denis-Emmanuel Philippe. “Soms verschijnen tien belastingambtenaren op het hoofdkantoor van een bedrijf, vaak wanneer de autoriteiten bewijzen hebben van fraude. In sommige gevallen kopiëren de ambtenaren heel wat computergegevens, zoals e-mailboxen van werknemers. Dat is een enorme massa informatie

HANS D'HONDT

“AI helpt ons onder meer internationale btw-carrouzels te bestrijden.”

die moeilijk te verwerken is. In zulke gevallen gebruiken de autoriteiten geavanceerde IT-tools en nieuwe technologie, wat vaak resulteert in een nieuwe aanslag.”

Het gebruik van data is de nieuwe hefboom van de belastingdienst geworden, merkt Edoardo Traversa op: “De ontwikkeling van de uitwisseling van informatie met buitenlandse belastingdiensten is behoorlijk indrukwekkend. De snelheid waarmee gegevens worden doorgegeven, is de afgelopen jaren aanzienlijk verbeterd. Als je vergoedingen uit het buitenland ontvangt en die niet hebt vermeld op je belastingaangifte, zullen de autoriteiten dat weten. Op dezelfde manier zullen ze binnen de zes maanden op de hoogte worden gebracht als je een rekening opent in het buitenland.” Dat gebeurt dankzij de afschaffing van het bankgeheim en de internationale uitwisseling van informatie, waardoor banken in een honderdtal landen verplicht zijn elk jaar de financiële activa